

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 415/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen taksialan turvallisuuden parantamisesta ja epäonnistuneen taksiuudistuksen epäkohtien korjaamisesta sekä taksien saatavuudesta ja taksiyrittäjien pärjäämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 415/2022 vp:

Miten hallitus aikoo parantaa turvallisuutta taksialalla,
miten hallitus aikoo korjata epäonnistuneen taksiuudistuksen ja sen myötä taksikuljetusalalle syntyneet epäkohdat ja
miten hallitus turvaa taksiyrittäjien pärjäämisen ja taksien saatavuuden ympäri Suomen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Turvallisuuden kokemusta taksipalveluissa on selvitetty joka toinen vuosi Liikenne- ja viestintäviraston Kansalaisten tyytyväisyys liikennepalveluihin -tutkimuksessa. Alkuvuodesta 2022 julkaistun tutkimuksen perusteella taksipalvelut koetaan edelleen pääosin turvallisiksi. Tämä oli myös Lähtäksin Uudellamaalla taksin käyttäjien keskuudessa teettämän tuoreemman kyselyn lopputulos. Matkustajien turvallisuuden kokemus on kuitenkin kyselyjen perusteella viime vuosina heikentynyt erityisesti pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla sekä erityisryhmien palveluissa. Turvallisuuden kokemuksen heikentymiseen ei välttämättä liity tosiasiallista turvallisuuden yleistä heikentymistä.

Liikennepalvelulain taksisääntelyn toimivuutta arvioitiin yhteistyössä eri viranomaisten kanssa syksyllä 2019. Ongelmakohtiin puuttumiseksi laadittiin ns. taksisääntelyn korjaussarja, joka tuli voimaan vaiheittain vuoden 2021 aikana. Osa toimenpiteistä liittyi siirtymäaikoja. Korjaussarjassa keskityttiin erityisesti taksipalvelujen turvallisuuteen ja saatavuuteen, hinnoittelun läpinäkyvyyteen sekä harmaan talouden torjuntaan. Liikennepalvelulain taksisääntelyyn ei tällä hetkellä ole vireillä muutoksia, vaan nyt seurataan vielä tuoreehkojen muutosten vaikutuksia markkinoilla. Liikennepalvelulaista on lisäksi käynnissä ulkopuolisen toimijan suorittama jälkiarviointityö, jonka tuloksia voitaneen hyödyntää arvioitaessa liikennepalvelulain muutostarpeita jatkossa.

Matkustajan turvallisuudesta on liikennepalvelulaissa pyritty huolehtimaan asettamalla taksinkuljettajalle esimerkiksi tiukkoja vaatimuksia ajoterveydestä ja rikostaustasta. Taksinkuljettajalla on täytynyt olla ajokortti vähintään vuoden ennen kuin taksinkuljettajan ajolupa voidaan myöntää.

Taksiryttäjältä edellytetään hyvämaineisuutta yritystoiminnassa ja hänelle on asetettu velvoitteita liittyen kuljettajien valintaan ja matkustajan turvallisuuteen liittyviin toimintatapoihin.

Taksisääntelyn korjaussarjalla pyrittiin lisäämään kuluttajien luottamusta taksitoimintaan. Luotiin muun muassa erityisryhmien kuljettajakoulutusmalli, jota kunnat ja Kela voivat hyödyntää kilpailutuksissaan. Pakollisen taksinkuljettajan kokeen sisältöä täsmennettiin ja vilppiin puuttumista tehostettiin. Hinnoitteluun liittyvää epävarmuutta pyrittiin vähentämään parantamalla hintojen vertailtavuutta ja läpinäkyvyyttä sekä selventämällä taksamittarisääntelyä. Kuluttajan suojaa parannettiin tilanteessa, jossa taksi soveltaa viranomaisen arvion mukaan selvästi tavanomaista korkeampia hintoja.

Korjaussarjassa täsmennettiin viranomaisten oikeuksia saada tietoja taksitoimijoilta, jotta voitaisiin muodostaa kuva taksipalvelujen saatavuudesta eri alueilla ja eri vuorokaudenaikoina. Tilannekuva luo pohjaa sille, että jatkossa olisi mahdollista kohdentaa toimenpiteitä saatavuuden parantamiseksi alueilla, joilla palvelujen tarjonnassa mahdollisesti havaitaan puutteita. Korjaussarja sisälsi myös useita toimia, joilla tehostettiin harmaan talouden torjuntaa ja lupavalvontaa. Näitä toimia valmisteltiin yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston sekä Verohallinnon kanssa.

Taksialan liikevaihdosta merkittävä osa tulee julkisesti tuetuista taksikyydeistä. Valtakunnallinen 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on kehittää kuntien lakisääteisiä henkilökuljetuksia ja Kela-kuljetuksia sekä niiden yhdistelyä. Toimien edistymisen edellyttää budjettirahoitusta sekä sote-uudistukseen ja palvelujen monikanavarahoituksen purkamiseen liittyvien toimien etenemistä. Maaliskuussa 2022 soteministerityöryhmä päätti siirtää matkakorvausten rahoitusvastuun ja kelakorvattavien matkojen järjestämisvastuun hyvinvointialueille vuonna 2025-2027 Kelan kilpailutuskauden päättyessä.

Maantiekuljetuksiin on päätetty myöntää määräaikaista polttoainetukea kompensoimaan helmikuussa 2022 alkanutta äkillistä polttonesteiden hinnan nousua Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Tukea on mahdollista saada helmi-huhtikuulta 2022. Kelan toiveesta sosiaali- ja terveysministeriö on lisäksi pyrkinyt kompensoimaan taksiryttäjille polttoaineiden hintojen nousua korottamalla ns. Kela-taksien enimmäishinnan tasoa väliaikaisesti heinäkuun alusta vuoden 2022 loppuun asti.

Helsingissä 30.8.2022

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

VN/22026/2022-LVM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: